

ŐSZI TENYÉSZVIZSGA
VIZSLAFAJTÁK RÉSZÉRE
(ŐTV)

I. Általános rendelkezések

1. A vizsga célja: megállapítani a fiatal vizsla természetes, örökletes adottságait, különös tekintettel a vadászatra való rátermettségre, amelyek, mint jövőbeni tenyésztésnél nagy figyelmet érdemelnek. Fontos az idegrendszeri szilárdság ismételt vizsgálata is.

2. A vizsla vadászatba való bevezetése mezőn és vízen erre az időre már befejeződik. Így a kiképzés már gyakran fedi a természetes adottságokat. A bírónak ezért különösen nagy figyelmet kell szentelni az örökletes tulajdonságok kifejeződésére.

3. A vizsga rendezésének fő követelménye: szárnyas vadban és nyúlban gazdag terület és kellő nagyságú náddal benőtt vizes terület, melyben a vizsla úszni tud.

4. Amennyiben egy bírói kör az összes feladatot bírálja, legfeljebb 8 kutyát lehet beosztani egy csoportba.

II. A feladatok ismertetése:

1. Orrhasználat, orrjóság (6)

A kutya orrjóságát a teljes mezei munka során kell értékelni. Az elbírálásnál figyelembe kell venni: milyen távolságról észleli a kutya a vadat; hogyan használja ki a szelet, a keresés irányát, a terepadottságokat, a szél erősségét, a levegő nedvességtartalmát és hőmérsékletét, a vad fajtáját; a magabiztosságot a jelzésekben; valamint a kutya reagálását olyan vadnyomokra, ahonnan nem látta a vadat szökni, illetve menekülni.

A nyúl kihagyása nem jelenti azt, hogy a kutyának biztosan rossz az orra.

Azt a távolságot, ahonnan a kutya a vadat állja, itt nem kell figyelembe venni (inkább azt, milyen távolságról jelzi).

Jó orrhasználat abban jut kifejezésre, hogy a vizsla mindig a szélre fordul, fejtartását a jó szélirány felé igazítja, tempóját az orrjósághoz, az adott terepadottságokhoz szabja. Fejét keresés közben magasabban tartó vizslának mindig jobb az orra, mint a talajt állandóan szimatoló, csapáztató vizslának.

Az orr elbírálásához alapos megfigyelés, tudás és tapasztalat szükséges. A végső értékelés megállapításánál figyelembe kell venni az „elveszett vad keresése légszimattal” feladatnál tett, orrjóságra vonatkozó megjegyzést.

Hibák:

- A vad jelzése kis távolságra jó széllel.
- A vad kihagyása, vagy, ha beleszalad a vadba.
- Stabil állás vad nyomon, csapán, a vad fekvőhelyén, stb.
- Állandó földön szimatolás, csapáztatás, alacsony fejtartás.

2. Keresési mód (5)

A megfelelően gyors, egyenletes tempójú, tervszerű, céltudatos, kintartó keresés a követelmény, túlnyomórészt vágatában – de legalább ügetésben - magas fejtartással, állandó orrhasználatot és vadászszenvédélyt tükrözően. A keresési stílus összetevője a harmonikus, fajtára jellemző mozgás és fejtartás is. A gyorsabb keresés előny mindaddig, amíg a tempó összhangban van a körülményekkel, és nem megy az eredményesség (a vad megtalálása) rovására. A keresésnek mindig tükröznie kell a vadászszenvédélyt és a találni akarást. Lekezesetlen terület lehetőleg ne maradjon, a fordulókat a szélhez igazítsa. Megfelelő körülmények esetén a kb. 80-100 lépés szélesség elvárható a 4-es osztályzathoz. Minimális követelmény az 50-60 lépés keresési szélesség.

A keresés időtartama minden kutyánál legalább 15 perc legyen, de a hiteles bíráló érdekében ezt a bírók meghosszabbíthatják néhány perccel.

Hibák: A fent ismertetettektől való eltérés hibának számít,

- Tervszerűtlen keresés,
- csak homlokszéllel (előre) keresés.
- A vezetőhöz való túlzott kötődés vagy a kapcsolat hiánya,
- lassú mozgás.
- Keresés orrhasználat és találni akarás nélkül.

3. A vad jelzése, ráhúzás, utánhúzás (4)

Keresés közben az észlelt vadat a kutyának magabiztosan és egyértelműen jeleznie kell.

A jelzés után, a szituáció és a vad viselkedése függvényében a kutya vagy azonnal áll, vagy lassuló mozgással a vadra ráhúz, majd a vadat határozottan állja.

Állás után, ha a vad előtte fut, utána kell húznia úgy, hogy őt a gazdája követhesse. Utánhúzáskor a kutya mindig a vezetője előtt, kifejezően, határozottan dolgozzon, lehetőleg mindig maradjon kapcsolatban a vaddal.

A kutya vezetője nem előzheti meg a kutyát, nem keresheti a vadat, a kutya és a vad között nem mozoghat, kivéve, ha a bíró a meglapuló vad felkeltésére utasítást ad. Megengedett az utánhúzásra történő biztatás vagy a kutya csitítása.

Hibák:

- túl gyors utánhúzás
- a vad kinyomása parancs nélkül
- utánhúzás hiánya
- ha nem lesz meg a vad

4. A vadmegállás (5)

Keresés közben a kutyának a talált vadat annyi ideig kell nyugodtan, biztosan és a fajtára jellemző módon állnia, amíg a vad föl nem kel, vagy fel nem keltik.

Vadnyomot, fekhelyet a kutyának csak rövid állással szabad jeleznie. A bizonyíthatóan kétszeri vad kihagyás (vad meg nem állás), valamint egyszeri tudatos vad kinyomás 0-val osztályozandó. Amennyiben az adott bírói kör úgy ítéli meg, a feladat megismételhető.

Hibák:

- rövid vagy nem biztos állás
- a vad idő előtti felrebbentése
- üres állás
- ha parancsra áll
- a vad megtagadása (nem állja meg, elfordul és továbbmegy a megtalált vadtól)

5. Viselkedés vadkelésre (3)

A kutya a vezetője által felkeltett, vagy menekülő szárnyas vagy szőrmés vad kelésére viselkedjék nyugodtan, maradjon helyben. Maximális osztályzatot csak az a kutya kaphat, amelyik a vezető egy parancsára helyben marad. Elfogadható, ha a vizsla beugrik, de a vezető 6-8 lépésen belül leállítja, ebben az esetben maximális osztályzat nem adható.

Hibák:

- a menekülő szárnyas vad után perdül vagy ugrik
- engedetlenség
- egészséges szárnyas vad megfogása
- ha a kutya szőrmés vadat üldöz, de a vezetője parancsára abahagyja egy percen belül, legfeljebb 3-as osztályzatot kaphat

- ha a kutya élő szőrmés vadat fog (nyúl, üregi nyúl), legfeljebb 2-es osztályzatot kaphat
- többszöri utánperdülés és vadűzés, valamint kétszeri élővad megfogás esetén 0 az osztályzat.

6. Viselkedés lövésre (3)

Vizgán a vadat nem lőjük meg. A lövés után a kutyának nyugodtan kell viselkednie, helyben kell maradnia. A feladat akkor ért véget, amikor a bíró utasítására a vezető pórázra veszi kutyáját. Maximális osztályzatot csak az a kutya kaphat, amelyik a vezető egy parancsára helyben marad. Elfogadható, ha a vizsla beugrik, de a vezető 6-8 lépésen belül leállítja. Lövésfélő vagy lövésérzékeny kutya a vizsgából kizárandó.

7. Engedelmség mezőn, vezethetőség (3)

Ezt a feladatot a teljes mezei keresés során kell elbírálni. A kutya kéz és /vagy hangjelre reagáljon és hajtsa végre vezetője parancsát.

A vezethetőség a vezető és vizsla közötti együttműködés feltétele. Ezt beszámítjuk az engedelmség osztályzatba.

A vezethetőség fejezi ki a vizsla irányíthatóságát, az állandó kapcsolattartást a vezetővel, valamint az állandó készenlélet a vezető parancsainak teljesítésére. Az engedelmség a jó kiképzés kifejezője, előfeltétele a vadászati használhatóságnak. Az osztályzat megállapításánál figyelembe kell venni az 5. 6. feladatnál nyújtott teljesítményt is.

8. Lőtt vad megkeresése légszimattal (4)

Idő: 15 perc

A légszimattal keresés lényege, hogy a kutya a bárhol megtalált, kihűlt vadat felvegye, és vezetőjéhez vigye.

Ezt a gyakorlatot növényzettel borított területen végezhetjük el, egy kihűlt szárnyas vad kihelyezésével.

A vezető kutyáját 50 méterről, a bírók által kijelölt helyről keresésre küldi. A vizsla önállóan, lehetőleg irányítás nélkül végezze munkáját. (Ha a kutya lényegesen elhagyja a képzeletben kijelölt keresési területet, a vezető visszairányíthatja oda – ez nem jelent hátrányt az értékelésnél)

4-es osztályzatot akkor kap a kutya, ha a körülmények között elvárható gyorsasággal teljesíti a feladatot. Hiba, ha túl sokat kell irányítani, buzdítani. Amennyiben a vad megtalálásakor azt nem veszi fel, véglegesen 0 osztályzatot kap.

A bíró a munka során figyelje meg a kutya orrjóságát, orrhasználatát is, és tegyen erre vonatkozó megjegyzést a bírálati lap megfelelő rovatába.

9. Lőtt vad elhozás (3)

A korrekt elhozás követelmény, de az átadáshoz egy parancs adható.

10. Szárnyas vonszalék kidolgozása (4)

Idő: 10 perc

A szárnyas vonszalékot 150 méter hosszan, két töréssel húzzuk.

Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

11. Szárnyasvad elhozás (3)

A korrekt elhozás és átadás követelmény, de az átadáshoz egy parancs adható.

Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

12. Nyúlvonszalék kidolgozása (4)

Idő: 10 perc

A nyúlvszalékot 300 méter hosszan, két töréssel húzzuk. Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

13. Szőrmés vad elhozás (3)

A korrekt elhozás követelmény, de az átadáshoz egy parancs adható. Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

14. Kajtatás nádban, lőtt vízivad megkeresésével (4)

Idő: 10 perc

A feladat lényege, hogy a kutya a kijelölt szakaszt keresse át, hogy az onnan kinyomott, felkeltett vadat a vadász lelőhesse, illetve találja meg az oda esett lőtt vadat.

A bírók egy lőtt kacsát előzőleg bedobnak a nádasba, és a kutya indítási helyét úgy határozzák meg a terep nehézsége függvényében, hogy a kutyának kb. 5-6 percet kajtatnia kelljen.

A kutyának gazdája parancsára a nádat készségesen, megfelelő szélességben és mélységben (mély vízben lévő nádrészeket is beleértve) módszeresen kell átdolgoznia. A kutya dolgozzon önállóan, de vezetőjével maradjon kapcsolatban. A kutya élénkítése és csendes irányítása nem hiba. A vezető követheti kutyája munkáját a nád szélénél. Ha a kutya kijön a nádból, a vezetője utasítására vissza kell fordulnia. A megtalált vadat fel kell vennie, el kell hoznia és szabályosan átadnia vezetőjének. Amennyiben a vad megtalálásáig a kutya nem kajtatott legalább 5 percet, a bírók utasítást adnak a munka folytatására.

Minden kutyának külön nádszakaszt kell biztosítani.

Hibák: az önálló munkát, túl gyakori vagy túl hangos bíztatás, ha kikerül a kézből, és nem tart kapcsolatot vezetőjével, ha nem keresi át a rendelkezésre álló területet, ha nem találja meg vagy nem hozza el a vadat.

A vad szintidőn belüli meghozása nélkül a feladat értékelése: 0, azonban, amennyiben a bírók úgy ítélik meg a körülményeket és a terep nehézségét, további 5 perc munkaidőt engedélyezhetnek, egy új vad bedobásával.

A vad elhozását és átadását a 14. feladatnál kell értékelni.

15. Kajtatás élő kacsá után (6)

Idő: 20 perc

A kutya feladata a vadászat során szárnyazott, vízre eső kacsá nyomának követése és lehetőleg puska elé hajtása.

A vezető a bíró által megjelölt helyről indítja, vagy ha az a vízen van, odairányítja kutyáját, akinek a kacsá nyomát követnie kell. Ha megtalálta a vadat, azt hajszolnia kell a feladat befejeztéig. Nem feladat az élő kacsá feltétlen elfogása, ezért, amint a kutya üldözi a kacsát, az első adandó alkalommal a bíró adjon utasítást a lövésre.

4-es osztályzatot annak a kutyának lehet adni, amelyik a kacsá nyomát teljes biztonsággal követi, majd azt megtalálva hajszolja. Ha a kacsát csaholva követi, ez külön nem jutalmazható. A kutya vezetőjének jogában áll kutyáját élénkíteni, illetve irányítani és a parton követni.

Ha a kutya biztosan követi a kacsá nyomát, a rendelkezésre álló időt végigdolgozza, de a kacsá nem kerül terítékre, 4-es osztályzatot kaphat.

Ha a kacsá nem kerül terítékre, a lövést és a mélyvízi elhozást külön feladatként kell elvégezni.

Hibák: Érdeklődés nélküli kajtatás. Többszöri kijövés a vízből. Azok a kutyák, amelyek az úszónyomot nem veszik fel, illetve a kacsá őket nem érdekli; nem mennek a mélyvízbe, az általuk látott kacsát gazdájuk parancsára sem követik: 0 osztályzatot kapnak

16. Lőtt kacsza elhozása mély vízből (3)

Idő: 5 perc

A bíró a vadkacsát kb. 15-20 méterre a mély vízbe dobja. A kutya a kacsza bedobását láthatja. Amikor a kutya a vízben úszik a kacsza felé, a kacsza mellé kell lőni. A kutyának a kacsát hoznia kell, és szabályosan átadni (egy parancs adható).

Ha a kutya a lövésre visszafordul, vezetője parancsára sem megy újra a kacsáért és a vízből kijön, a kutya a vizsgából kizárandó.

17. Irányíthatóság, engedelmesség a vízben (3)

A bíró utasításainak megfelelően a vezető küldje kutyáját előre, parancsra változtasson irányt és tudja tovább előre küldeni.

A kutyának a parancsokat készségesen és gyorsan kell végrehajtani.

III. A vizsga értékelése:

Az értékelés az alábbi minősítési táblázat szerint történik.

A díjba sorolás ponthatárai:

I. díj: 198 – 264 pont

II. díj: 133 – 197

III. díj: 82 – 132.

	Feladat	Érték szám	Osztályzat	I.	II.	III.
				díjhoz szükséges pontszám		
1.	Orrhasználat, orrjóság	6		3	3	2
2.	Keresési mód	5		3	3	2
3.	A vad jelzése, ráhúzás, utánhúzás	4		3	2	1
4.	Vadmegállás	5		3	2	2
5.	Viselkedés vadkelésre	3		3	2	1
6.	Viselkedés lövésre	3		3	2	1
7.	Engedelmesség mezőn	3		3	2	1
8.	Lőtt vad megkeresése légszimattal (feltétlen elhozás)	4		3	2	1
9.	Lőtt vad elhozás	3		3	2	1
10.	Szárnyas vonzalék kidolgozása	4		3	2	1
11.	Szárnyas vad elhozás	3		3	2	1
12.	Nyúl vonzalék kidolgozása	4		3	2	1
13.	Lőtt nyúlelhozás	3		3	2	1
Mezei munka összesen:			200	150	101	66
14.	Kajtatás nádban	4		3	2	1
15.	Kajtatás élő kacsá után	6		3	2	1
16.	Lőtt kacsá elhozás mély vízből	3		3	2	1
17.	Irányíthatóság, engedelmesség vízben	3		3	2	1
Vízi munka összesen:			64	48	32	16
MINDÖSSZESEN:			264	198	133	82